VERSLAG VAN DE ALG. KASSIER OVER MAART 1915.

Ontvangsten.

Saldo...		£625 6 7
Alg. Fonds Bijdragen :		
Gem. Vereeniging	£9 5 6	
,, Oostrand	8 4 6	
		17 10 0
Almanakken :		
W. J. Botha...	11 3	
Zoutpansberg	11 3	
Zoutpansberg	2 10 0	
		3 12 6
Weduwfonds :		
Gem. Vereeniging	2 4 10	
,, Oostrand	7 13 6	
,, Zoutpansberg	1 19 6	
		11 17 10
Weduwfonds Interest :		
S. Hugo		4 7 6
		£662 14 5

Uitgaven.

Alg. Fonds :		
Postzegels Fin. Comm. ...	£1 4 4	
Salaris Kassier...	12 10 0	
Bankkosten	3 0	
		£13 17 4
Weduwfonds :		
Salaris Kassier...		12 10 0
Saldo		636 7 1
		£662 14 5

L. E. BRANDT,
Voorzitter Fin. Commissie.

H. J. TH. W. ROORDA,
Alg. Kassier.

VERSLAG VAN DE ALG. KASSIER OVER APRIL 1915.

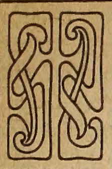
Ontvangsten.

Saldo		£636 17 1
Alg. Fonds Bijdragen :		
Gem. Krugersdorp	£57 7 6	
Gem. Middelburg	14 6	
		58 2 0
Almanakken :		
Ventersdorp, J. H. Brandt	2 5 0	
Rustenburg, J. Pretorius...	7 6	
Rustenburg, M. Barnard...	7 6	
Rustenburg, W. Pieterse...	15 0	
Krugersdorp	1 17 6	
		5 12 6
Wetten :		
Gem. Rustenburg		5 0
Bankkosten :		
A. H. Mitchell		6
Weduwfonds Bijdragen :		
Gem. Wolmaransstad ...	2 10 9	
Gem. Krugersdorp	109 13 11	
Gem. Middelburg	7 13 4	
		119 18 0
Leningen :		
Gem. Johannesburg		10 0 0
Interest :		
A. H. Mitchell	8 0 0	
J. McRoe	6 2 6	
Gem . Johannesburg... ...	3 12 0	
		17 14 6
		£848 9 7

Uitgaven.

Alg. Fonds :	
Bankkosten	10 6
Terugbetaald aan Kassier voor te veel gestort	10 0
Saldo	847 9 1
	£848 9 7

H. J. L. M. ROORDA,
Alg. Kassier.
L. E. BRANDT,
Voorzitter Fin. Komm.

DE HERVORMER

MAANDBLAD

gewijd aan de belangen van de NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK in Zuid-Afrika.
Onder Redactie van Ds. J. VAN BELKUM.

Uitgegeven door
A. H. KOOMANS & H. DE GRAAF, Potchefstroom.
Officiëel gedeelte onder Redactie van den Scriba der Algemeene Kerkvergadering.

Alle stukken voor het officieele gedeelte moeten vóór den 1en van elken maand gezonden worden aan Ds. J. VAN BELKUM, Bus 197, Heidelberg, Transvaal.

Inteekening- en Administratiegelden te zenden aan den Heer A. H. KOOMANS, Bus 123, Potchefstroom.

7de JAARGANG :-: No. 73. :-: 15 Junie, 1915.

OFFICIEEL GEDEELTE.

De Sriba van de Algemene Kerkvergadering heeft aan alle kerkeraadsleden de Open Brieven verzonden. Hij hoopt dat deze, zoals besloten is, goed zullen worden verspreid. Mochten er Kerkeraden of Broeders zijn, die nog meerderen verlangen, dan kunnen zij die op aanvrage krijgen.

De heer S. J. Vermooten, kandidaat in Godgeleerdheid, is 5 Junie 1915 uit Londen vertrokken en hoopt tegen het einde van Junie in Potchefstroom te komen. Zijn adres is Bus 241, Potchefstroom. Z.Ed. is op 27 Mei in Holland getrouwd.

De Heere begeleide hem en zijn echtgenote over de wateren, die tegenwoordig zo gevaarlik zijn.

Dat de kerk voor hem bidde.

Ds. J. J. Kuhn is nog steeds in Duits West Afrika.

KERKDIENSTEN.

Het Nachtmaal te Krugersdorp zal, zo de Heer wil, gehouden worden op Zondag 4 Julie a.s. Kerkeraadsvergadering Vrijdag avond 2de Julie.

Voorbereiding Zaterdag 3 Julie, nam. 3 uur.

KERKDIENSTEN HEIDELBERG.

20 Julie.—Op het dorp. Dienstdoende Kerkeraden: Br. D. J. Strijdom en J. J. Nortje.

2 Julie.—Dienst te Rietfontein 291, in de school met voorbereiding, Zaterdag 26 Junie, 3 uur n.m.; Nachtmaal Zondag v.m. 10 uur. Doop n.m. 2 uur.

3 en 4 Julie.—Nachtmaal te Heidelberg.

LICHTENBURG.

Het eerstkomende Nachtmaal zal gevierd worden D.V. op Zaterdag en Zondag 17 en 18 Julie 1915. Ds. Jac. Van Belkum zal daarvoor overkomen.

NACHTMAAL TE MEMEL.

Distr. Vrede O.V.S.

In Mei 1914 werd hier een gemeente gesticht door Ds. J. J. Prinsloo en Ouderling J. Th. Martens, met een getal van 5 lidmaten, er zijn nu bijna 40 leden.

Op de 16de Mei hadden wij voor het eerst Nachtmaal; daar de gemeente nog maar klein is en sommige van de Broeders nog in de gevangenis zijn, was de opkomst maar zwak, ook aan de scherpe koude wa shet deels te wijten dat de opkomst klein was.

De Kerkeraad van de Nederduitsch Gereformeerde gemeente weigerde ons haar kerkgebouw in gebruik te geven, doch de Vrederechter was zo goed ons het kantoor te geven en we haden een aangename Nachtmaalsviering. Onze konsulent, Ds. J. J. Prinsloo, heeft de diensten waargenomen en heeft zeer indrukwekeknd gepredikt. De gemeente heeft besloten hier een Kerk te bouwen (een zink gebouw) dat ongeveer 200 zitplaatsen zal bevatten, en zo de

Heere wil, zal het gebouw aanstaande November ingeweid worden, één broeder heeft £200 gegeven. *Waar een wil is, is een weg.* En wij hopen dat de zusters ook haar best zullen doen om te kollekteren en een bazaar te houden voor een Orgel en de Lampen.

P. L. M.

KERKVIERING.

MEMEL, O.V.S.—Onze konsulent, Ds. J. J. Prinsloo, heeft de Avondmaalsviering voor ons hier bediend op 15 en 16 Mei. De diensten werden gehouden in het kleine Magistraatszaaltje. De Kerkeraad van de vakante gemeente van de Ned. Geref. Kerk alhier, heeft geweigerd hun Kerkgebouw aan ons af te staan voor deze gelegenheid, zonder opgaaf van redenen. De meeste mensen waren reeds naar het wintersveld vertrokken, toch was de opkomst —vooral Zondag—goed. Twee nieuwe lede ndeden geloofsbelijdenis en twee kindertjes werden gedoopt. Diaken Maalman werkt zeer ijverig en wordt door de gemeente zo ondersteunt, dat wij in November a.s. ons eigen kerkgebouwtje hopen in te wijden.

P.

LICHTENBURG, AFD. DE LA REY.

Boschbult, 27 Mei 1915.

Aan de Editeur van ,,De Hervormer".

Waarde Heer,—Daar wij door landsomstandigheden in dit jaar nog geen kerk hadden, kunnen wij u toch melden, dat wij op de 23ste dezer weer dat voorrecht hadden om Ds. Ennis, van Klerksdorp, hier in ons midden te zien op de oude bekende plaats Doornbult bij de heer W. W. Deysel. Onder de grote wilgerbomen hielden wij kerk; aangenaam was het te zien hoe dat de gemeente met aandacht luisterde naar die indrukwekkende preken: des morgens nam Zijn Eerw. zijn preek uit Hand. 2:4, des namiddags uit Openb. 22:17, ook werden er drie kinderen gedoopt. Dezelfde morgen zijn onze broeders hier aangekomen, die in de gevangenis waren. Zo kunnen wij met dankbaarheid uitspreken dat dat oude beproefde leeraar in ons midden was o mde Heer te danken voor zijn trouwe leiding en bewaring, wat een diepe indruk maakte. De leeraar ging daarna naar de plaats Ashoek, bij de heer J. J. Steijn, om zijn kranke echtgenote te bezoeken, die lijdende is aan water. Juist was het drie jaar dat Ds. Ennis dezelfde broeder een bezoek bracht, toen diens eerste vrouw lijdende was aan water. Ds. Ennis sprak hartroerend in het krankenhuis, op verzoek heb ik ook aan de kranke zuster brood en wijn toegediend en ook daar een kind gedoopt. De gemeente ziet verlangend uit naar de dag, dat Ds. Ennis hier weer zal komen Nachtmaal houden, hetwelk wij hopen in Julie maand te zijn, wanneer ook gelijkertijd Kerkeraden zullen gekozen worden.

C. L. E.

VEREENIGING.—Er was weer een grote opkomst bij gelegenheid van het Nachtmaal te Vereeniging op 22 en 23 Mei j.l., waarvoor de Vereenigde Kerk ons vriendelik hun kerkgebouw had afgestaan. Er was veel goeds genoten door alle aanwezigen, niet alleen door de prediking van het Evangelie en de bediening van het sakrament door onze konsulent, Ds. Brandt, van Johannesburg, maar ook door andere dingen. Bij deze gelegenheid is door de gemeente een kerkplein aangekocht, zodat wij thans een blok van 12 erven hebben aan één stuk voor kerk en school en pastorie en uitspanplein. De Regering heeft ons nog een jaar uitstel gegeven voor het bouwen van de kerk, tot Maart 1916. Op de gemeente vergadering werd geld beloofd voor de Kerk tot een bedrag van £444, terwijl andere leden geld willen lenen aan de kerk op schuldbewijzen, door de Kerkeraad afgegeven. In Augustus zal een grote Bazaar gehouden worden om geld te verzamelen voor het kerkgebouw, zodat wij dadelik na de Nachtmaal hopen te beginnen. Het getal kinderen dat gedoopt werd bedroeg acht en er werden zes jonge mensen op belijdenis des geloofs tot het lidmaatschap der kerk toegelaten.. Behalve de Broeders, die herkozen waren, werd Broeder J. J. H. Pretorius bevestigd als ouderling in plaats van Br. J. C. van der Merwe van Rietkuil en door de gemeentevergadering werd Br. H. H. Niewoudt gekozen als kerkeraadslid, in plaats van Broeder W. J. Opperman, die de gemeente gaat verlaten. Broeder S. C. Cronje zal in die afdeling dienen als ouderling en Br. Nieuwoudt als diaken volgens regeling van de Kerkeraad, tenzij de gemeente daartegen bezwaar maakt. Het volgende Nachtmaal werd bepaald op 7 en 8 Augustus a.s.

De Open brief van de Algemene Kommissie werd voorgelezen in de gemeente vergadering en na enige vragen om inlichtingen met dank aangenomen. Hij zal door de gemeente verspreid worden.

Broeder T. P. Pretorius werd door de Kerkeraad benoemd als voorlezer.

Deze gemeente gaat sterk vooruit en er is een

geest van hartelike samenwerking onder allen. Wij moeten Gode dankbaar zijn voor al Zijne Weldaden.

OOSTELIKE RINGSVERGADERING.

De Oostelike Ring vergaderde op 5 en April te Heidelberg, waar 4 predikanten en 16 kerkeraadsleden tegnwoordig waren, tot het behandelen van de belangen van dit deel der kerk. Als Voorzitter werd Ds. Van Belkum herkozen en als zijn Sekundus Ds. Prinsloo; Ds. Brandt werd herkozen als scriba en Ds. Strijdom als zijn sekundus aangewezen.

De notulen der laatste Ringsvergadering werden zonder wijziging goedgekeurd.

In zijn openingsrede naar aanleiding van Marcus 6:7—13, wees de Voorzitter op de roeping der christenen, leeraars, kerkeraads en gemeenteleden in hun uitzending in de wereld om getuigen van Jezus Christus te zijn; daarvoor moeten wij toegerust zijn met de kennis van Gods Woord en de leiding van de Heilige Geest, maar ook in handel en wandel, in ons dageliks leven tonen, dat de kracht van de opstanding van Jezus Christus in ons werkt. Leeraars en Kerkeraadsleden zijn door God geroepen, en door de gemeente gekozen, daarom moeten zij ook in hun arbeid aan God meer gehoorzaam zijn dan aan de mensen, ook als deze mensen, gemeenteleden zijn, die verlangen, dat zij iets zullen doen, dat niet naar Gods Woord is. Ons loon zal zijn, dat wij zullen schitteren als de sterren, en blinken als de zon in het Koninkrijk Gods.

De Rings Kommissie had niet veel te rapporteren. De gemeenten zullen weer gevraagd worden om een bijdrage voor de Ringskas, daar deze bijna leeg is.

De Scriba deed verslag over het fonds voor behoeftige studenten onder beheer van Ds. Van Belkum en hemzelf en drong ernstig aan op hulp, daar anders sommige studenten hun studie zouden moeten opgeven; daarom werd afgesproken meer aan alle gemeenten der kerk te schrijven, wijzende op het nut van dit fonds en vragende om hulp.

Er zijn nog verschillende grenslijnen binnen de Ring en met aangrenzende gemeenten van de andere Ringen, die regeling behoeven, doch waaraan nu niets gedaan kon worden.

De Registers en andere boeken werden nagezien door een sub-kommissie, evenzo de Kasboeken, die over het algemeen beter waren dan te voren.

Van de gemeenteverslagen waren er vier niet ingekomen, van de andere gemeenten tonen de cijfers de volgende statistiek aan:

	Lidmaten.	Gedoopt.	Aangenomen.	Gehuwde paren.
Ermelo	391	23	12	1
Volksrust	—	28	13	—
Vrede	32	2	—	—
Heidelberg	1100	141	57	18
Johannasburg	731	144	31	21
Krugersdorp	545	87	43	6
Oost-Rand	319	71	21	—
Utrecht	22	3	1	—
Vereeniging	271	14	8	—

Op voorstel van de Kerkeraad van Johannesburg werd besloten een Konferentie van Zondagschool ondrewijzers(essen) voor deze Ring bijeen te roepen, doch te wachten tot de landsomstandigheden gunstiger zijn.

De Konsulentschappen werden geregeld, zodat Ds. Van Belkum konsulent is van Standerton en Vrede; Ds. Brandt van Oost-Rand en Vereeniging; Ds. Prinsloo van Ermelo, Piet Retief, Utrecht en Memel; Ds. Strijdom van Volksrust en Heilbron.

De gemeenten, die eigen leeraars hebben, blijven onder dezelfde konsulenten als voorheen.

Tot ouderling leden van de Rings Kommissie werden gekozen als Primi Brs. W. J. Opperman, van Vereeniging; D. G. S. Wolmarans van Ermelo en T. Beckley van Johannesburg en als Secundi Brs. J. S. Smit van Heidelberg, D. J. Struwig van Volksrust en J. M. C. Nortje van Krugersdorp.

De volgende vergadering werd bepaald te Volksrust in 1916.

Met de gebruikelike dankbetuigingen werd de vergadering gesloten.

L. E. BRANDT,
Scriba.

NIET ACHTEROM ZIEN.

Niemand die zijn hand aan de ploeg slaat, en ziet naar hetgeen achter is, is bekwaam tot het Koninkrijk Gods, Luc, 9:62.

We kunnen wel zeggen, dat het in de tegenwoordige oorlog alle partijen tegenvalt. Men had zich de tegenstander niet zo sterk gedacht. En......nu heeft de strijd maar geen voortgang. Had men zich waarlik voorgesteld, dat deze een militaire wandeling naar Parijs of Berlijn zou worden? Dan moet het wel dubbel tegenvallen.

Zo gaat het menigmaal in het leven. Voordat we

iets beginnen, moeten we de kosten berekenen. Zeker niemand, die dit ontkent. Maar......hoe uiteenlopend zijn de inschrijfbiljetten niet. De een aannemer wordt rijk; de ander arm. Het is ongehoord moeilik, de kosten tamelik juist te berekenen. We moeten in het leven ook de kosten berekenen. Maar afgzien nog van moeilike ervan, vooropgezette meningen doen dikwels kwaad. Wanneer de dingen dan tegenvallen, kunnen de krachten zo gemakkelik verslappen. Ik zeg: kunnen. Nodig is het niet. Het kan zelfs ook omgekeerd. De tegenslag kan ons er toe brengen onze krachten nog meer in te spannen. Maar het eerste zal wel het meeste gebeuren.

Het ganse leven is ook een strijd. Het Christelik leven is in meer dan een opzicht een strijd. Ik denk nu aan het werk in des Heeren wijngaard. Ik denk in het biezonder aan het zendingswerk. En ik vrees, dat vele vromen ook van deze strijd gedacht hebben, dat de verovering van de wereld maar een kleinigheid was; zo iets, waaraan men voor zijn plezier ook eens meedeed. Men heeft er niet aan gedacht, dat de overwinning niet zo spoedig zou bevochten zijn. In deze strijd hebben er zelfs velen gedacht, dat er van ernstig verweer bij de tegenpartij geen sprake kon wezen. Onderdaan van de nieuwe Koning te worden moest wel iets zo iets heerliks en iets zo aantrekkeliks zijn, dat elkeen zich maar dadelik zou overgeven. De overwinning moest hier wel van zelf komen, ook al zagen de ongelukkige heidenen dan niet onmiddelik in, dat het een voorrecht was Christen te mogen worden. ,,Die bij ons waren, waren immers meer, dan die bij hen waren.'' Aan ons dus de overwinning, zonder veel moeite.

En toch......zo gemakkelik worden de overwinningen in het Koninkrijk Gods niet bevochten. Met wat geliefhebber komen we er niet. De vijand verzet zich. Hij roept ook zijn strijdbare helden op. Hij leert van ons gaarne. En al strijdende profiteert hij immer meer van onze taktiek.

Nu kan de gemeente des Heeren twee-erlei doen. Ze kan zich alleen bepalen bij wat achter haar ligt. Dan zal ze tot de overtuiging komen, dat de afgelegde weg nog niet lang is. 't Is maar een klein deel van de hele weg. Er zijn wel een paar plaatselike overwinningen behaald, maar......alles tezamen is het nog niet wat we ons hadden voorgesteld. Wanneer we teveel stil staan ,,bij wat achter is'' dan lopen we kans de moed te verliezen. Wanneer een landman de voren trekt, ziet hij vooruit. Hij vraagt niet hoeveel hij reeds heeft afgelegd, maar hij houdt enig en alleen het einddoel in het oog. Zo alleen kan hij goede voren trekken, en zo alleen zal hij straks het einde bereiken.

De gemeente kan ook vooruit zien.

Ze houde het einddoel in het oog. Als is de strijd veel moeiliker dan ze zich dien had voorgesteld, het geloof aan de overwinning behoeft daaronder niet te lijden. Integendeel. Ze zal zich veel eer bewust worden, dat ze niet gestreden heeft met inspanning van alle krachten, dat ze wel meer had kunnen doen, wanneer ze geweten had, dat er meer nodig was geweest. Wanneer de gemeente het oog gericht houdt op de overwinning, die komen moet, en zij te langzaam vooruit gaat, dan zal ze meer kracht gaan ontplooien. Zij bezit immer nog veel meer kracht!

In de tegenwoordige oorlog spannen de verschillende partijen ook steeds meer alle krachten in. 't Wordt nu eerst ernst. Nu gaat men leren wat opofferingen zijn. Men geeft nu niet meer iets van zijn overvloed. Neen, men gaat nu geven van wat men eigenlik zelf nodig had. En men getroost zich die opofferingen gaarne. De zaak is het waard.

Zou de gemeente des Heeren niet veel meer zoo doen? Is haar zaak niet van nog veel groter waardij? Zouden wij omzien en ons laten ontmoedigen door de vorderingen, die we ons groter hadden gedacht?! Of......zouden we ons niet veel meer verwonderen over die vorderingen, vergeleken bij de kleinheid van onze inzet? Wat is de gemeente schriel geweest? Lag daarnaast eens in onze dagen de millioenen, die door de oorlogvoerende volkeren worden bijeengebracht.

De strijd is zwaar. Maar de overwinning moet bevochten worden. We moeten meer al onze krachten inspannen; meer van onze bezittingen offeren; meer onze beste mannen en vrouwen beschikbaar stellen. En zo immer vooruitzien. En zo immer vooruitgaan.

B. J.H.

(Uit de Nederlandse ,,Kerkbode.'')

NIET OFFICIEEL GEDEELTE.

BRIEVEN VAN OOM SAREL.

Uijtkijk Junie '15.

De vorige week kreeg ik een van de koeranten in handen, en hoewel ik tegenwoordig lang niet alles geloof, wat zij schrijven, las ik toch met grote vreugde een bericht uit de Kaap Provincie.

Vandaar werd medegedeeld dat de heer J. N. Marais lid voor het Unie Parlement voor Stellenbosch, die voor enige dagen gestorven was, bij testament had vermaakt aan:

Een te stichten Universiteit te Stellenbosch	£100,000
Het Theologies Seminarie aldaar	12.000
De Nederduits Gereformeerde Kerk aldaar	12.000
Tezamen	£124.000

verder aan de Municipaliteit te Stellenbosch

Voor een Park	10.000
Voor een Stadshuis	10.000
Aan het Koningin Victoria Hospitaal aldaar	3.000
Aan het Doofstommen Instituut Worcester	3.000
Aan het Weeshuis der Ned. Geref. Kerk te Kaapstad	3.000
Tezamen:	£153.000

Dat is voorzeker een koninklik geschenk Neef Willem. Bovendien is dit alles gegeven zonder aan zijn overlevende echtgenote en familie betrekkingen te kort te doen, die ook rijkelik zijn bedacht.—Wat is het toch heerlik om zo rijk te wezen en zo te kunnen weldoen, niet waar!—

Ik kan u niet zeggen hoe groot mijn blijdschap was over deze tijding. Een Afrikaner, een patriot, een zeer rijk man, die ook reeds bij zij leven zeer veel heeft gedaan laat bij zijn sterven, zijn groot vermogen na, niet aan neefjes en nichtjes, maar aan zijn kerk, aan de stad zijner inwoning, aan liefdadigheids-instellingen, die grotendeels ook aan de kerk behoren. Die nalatenschap eert zowel de man die ze naliet, ook de kerk tot wie hij behoorde. Voor hem bestaat geen vrees dat hij rijkdommen heeft vergaderd zonder te weten, wie ze tot zich nemen zullen. Wat de goede God hem heeft gegeven, geeft hij nu hij het toch niet meer nodig heeft aan zijn kerk terug. Ik denk de overledene zal zeker in de hemelse woning rijkelik terug ontvangen van de Heer, omdat hij zoveel heeft lief gehad.

Ik wil de Nederd. Geref. kerk hartelik geluk wensen met deze nalatenschap. Wel weet ik dat de schatten der kerk niet noodwendig behoeven te wezen goud en zilver en prachtige kerken, maar als een kerk bij de schatten der goddelike genade ook nog aardse goederen heft dan kan zij zeer veel goed doen. Zij kan dan in elk geval zorg dragen voor een aantal goed toegeruste, goed geleerde, en goed gevormde predikanten, zendelingen, diakenessen, onderwijzers en ook door Bijbel-verspreiding en lectuur en armen zorg en liefdadigheden velen ten zegen zijn. Waar in Zuid Afrika nog zo weinig verstaan wordt, dat voor het koninkrijk Gods ook veel geld nodig is, is het voorbeeld van deze gestorvene, een uiterst heerlike zaak. Zijn nagedachtenis zal dan ook bij velen 'n zegening zijn.

Het doet waarlik een mens goed, in deze dagen van verwarring, van twist, van haat, van jaloersheid zulk een sprekend bewijs van liefde tot God te mogen zien. Het is een lichtstraal in onze dagen, die ons zegt, dat de Heer nog zijne liefhebbers heeft op aarde en dat de Heere ook nu nog werkt voor Zijn kerk.

Als ik schrijf over lichtstralen dan denk in er aan dat onder ons ook wel lichtstraaltjes worden gevonden, ja het wil mij soms voorkomen, of God ook te midden van de grote donkerheid ons voorbereid voor het licht. Dat ook wij in onze kerk in donkerheid zijn, is voor ieder, die goed ziet, duidelik. De onzalige twist op politiek-gebied wordt ook in de kerk gevoeld, wat volstrekt niet nodig zou zijn, als ieder bidder der kerk maar wilde verstaan, dat tot op zekere hoogte politiek en kerk elk een afzonderlik terrein hebben. Maar te midden van die verwarring zie ik een licht, Willem. Ik zie, dat er velen zijn, die willen hopen om jonge mensen te steunen bij de studie voor leeraar, en die dit gewillig doen. Ik hoor van gemeenten, waar grote oervaardigheid is en veel geld wordt bijeengebracht. Zelfs heeft een onzer leeraren een kleine gift ontvangen van kinderen ener Zondagschool voor de zending. Uit een onzer grote gemeenten is ook gerapporteerd verleden jaar, dat een stervende broeder aan die kerk een goede £200 heeft geschonken. Dat zijn tekenen, die verblijden en aansporen tot volhouden en opwekten tot hoop en vertrouwen.—

Maar aan de andere kant, mag niet worden ontkend dat we nog o zo zuinig zijn. Er staat ergens in de Heilige Schrift: ,,God heeft de blijmoedigen gever lief'' maar er zijn zeer weinig blijmoedige gevers vooral voor de kerk. Ik weet en waardeer, wat er gedaan is en nog wordt voor de z.g. rebellen in de kampen, voor hunne familien, voor de gevangenen, voor de troepen die strijden tegen de vijand, maar toch voor de kerk wordt niet veel gedaan. Wanneer op de gemeente-bijeenkomsten gesproken wordt over geld zaken, dan krijgt men wat wonderliks te horen, en als daar besluiten genomen worden, dan kunnen ze niet worden uitgevoerd, omdat velen niet willen geven. In een onzer grote gemeenten heeft men dit jaar geen bazaar willen houden, maar heeft de kerkerad een dankoffer gevraagd en daarvoor aan elk lid een enveloppe gezonden. En de opbrengst was? van 700 lidmaten nog geen £50 stg. Wel in die gemeente zijn niet vele rijken, maar verreweg het grootste deel heeft een vast inkomen per maand of per week. Deze ondervinding stem treurig.

Maar al te dikwijls horen wij zeggen: ons het nie

om te geven'' en toch: om het wel om te kleden naar de nieuwste modes, al zijn die ook bespottelik ja onzedelik en onkuis. Men het wel voor alle dingen behalve voor het Godsrijk. En omdat ,,men nie het nie voor die kerk'' daarom blijven we arm ook in het aardse leven.—

In mijn jonge jaren , neef, moesten we dikwijls op school in mooie letters schrijven:

,,leeringen wekken, voorbeelden trekken''.

De overledene J. H. Marais heeft aan ons Zuid Afrikaanse Christenen nu een voorbeeld gegeven. Ik weet, wij allen kunnen niet zoveel geven en nalaten, niet allen zijn zo rijk. Maar wij kunnen wel allen veel meer doen. Is er onder ons al een enkel gelovige die b.v. een nieuw kleed, of een nieuw stuk huisraad, of een mooi paard of spog kar, heeft laten staan, omdat hij of zij gevraagd werd iets te geven. Wanneer we geven, geven we als we kunnen, d.w.z. als we eerst voor ons huis, of voor ons zelf alles gekocht hebben, wat we menen nodig te hebben. Is er dan nog wat over, dan geven we iets.

Ik vrees, dat de Heer onder ons veel gierigaards zal aantreffen!

Neef Willem, wij haasten niet, we hopen en wachten op betere tijden. Moge de overleden J. H. Marais, ook ons iets te zeggen hebben, dat door Gods genade zijn vrucht dragen zal.

Met vele groeten,

Uw Oom,

SAREL.

KRONIEK.

Op Woensdag 5 Mei is er te Johannesburg een vergadering gehouden van de Algemene Kommissie met al de predikanten onzer kerk en afgevaardigden der verschillende gemeenten, die zich tot een soort van Konferentie heeft gevormd om te handelen over de onmiddelike belangen onzer kerk in verband met de lands omstandigheden.

Elders in dit blad zal daarvan het officieele verslag gegeven worden, ik wil enige indrukken weergeven.

Reeds bij het begin was het merkbaar, dat allen bezield waren, met de oprechte begeerte om alleen te doen wat tot heil van de kerk kon dienen; men vreesde een ander zeer te maken of te beledigen, en met wijsheid leidde de voorzitter de besprekingen in. Ook de toelichting van Br. A. D. W. Wolmarans gaf terstond de rechte toon aan, zodat er niet veel diskussie nodig was om tot een voorstel te komen. Dit voorstel was om een schrijven te richten tot alle kerkeraden en gemeenteleden uitgaande van deze vergadering en ondertekend door alle leden daarvan.

Aangezien de vergadering bestond uit kerkeraadsleden van alle delen van het land, zouden de handtekeningen onder de brief geplaatst invloed hebben bij alle gemeenten en zou daaruit gezien worden, dat deze vergadering gekomen was tot een eenparig besluit in de geest der liefde en verdraagzaamheid. Wij hebben waarlik goed vertrouwen, dat de christelike stemming dezer vergadering weerklank zal vinden in de gehele kerk en daardoor scheuring en verwijdering zal voorkomen worden tot heil van de kerk en zij mag voortgaan in toenemende mate aan hare heilige roeping te beantwoorden.

Wij erkennen in de tegenwoordige omstandigheden van de wereld de oordelen Gods en de kerk moet het voorbeeld geven aan de wereld van schuldbelijdenis, en verootmoediging, en gehoorzaamheid aan de wil Gods.

Als wij bidden om de vrede tussen de oorlogvoerende volkeren, moeten wij zelf beginnen met vrede te bewaren en elkander te verdragen en op minnelike wijze enige verschillen die er zijn, te schikken. De brief, die in de vergadering werd opgetrokken door een sub-kommissie, terwijl de andere leden buiten stonden, ademt deze geest en geeft aan de kerk de lijnen aan, waarlangs gehandeld kan en behoort te worden. Moge hij de gewenste uitwerking hebben.

Iemand schreef mij over de assurantie maatschappijen, waartegen deze persoon bezwaar heeft. Het bezwaar is gegrond op de veronderstelling, dat het een soort van spekulatie is met de dingen van Gods Koninkrijk en in plaats van de gewone assurantie wordt voorgesteld een reserve fonds te stichten voor mogelike schade aan kerk of pastorie of andere eigendommen.

Daar ik overtuigd ben, dat de persoon, van wie deze opmerkingen komen, waarlik de zaak alleen geopperd heeft met de beste bedoelingen voor de kerk en uit de begeerte te doen wat Gods wil is, zal ik daarop antwoorden in deze kolommen.

Ten eerste dan dit. Men kan assurantie beschouwen als een beginsel kwestie, en dan kan men zeggen : alle Godshuizen en kerkelike eigendommen zijn meer dan private eigendommen onder de bepaalde leiding en zorg van God en daarom mogen zij niet geassureerd worden, want daardoor toont men ongeloof aan de bewarende macht van God; en als nu toch een kerk of ander eigendom verbrandt, is dit een ramp, die God zendt en die de gemeente moet dragen.

Hiertegen wil ik opmerken, dat de Bijbel ons niet leert, dat kerken of kerkelike eigendommen

enigszins meer dan andere huizen of bezittingen van private personen door God beschermd worden. De Schrift leert ons, dat wij met al wat wij hebben, voorwerpen zijn van de voorzienigheid Gods, die, zoals de Catechismus dat omschrijft in vraag 27, is, ,,de almachtige en alom tegenwoordige kracht Gods, door welke Hij hemel en aarde, mitsgaders *alle schepselen,* gelijk als met zijne hand nog onderhoudt en alzo regeert, dat loof en gras, regen en droogte, vruchtbare en onvruchtbare jaren, spijze en drank, gezondheid en krankheid, rijkdom en armoede en *alle dingen,* niet bij geval, maar van zijne vaderlike hand ons toekomen.''

Daarom mogen wij geen verschil maken tussen kerken en andere gebouwen, eigendommen van gemeenten of van private personen.

Maar nu de praktijk. Het komt voor dat kerken of gebouwen, behorende aan de kerk, verwoest worden door brand, door oorlog, door aardbevingen en andere oorzaken.

Dan wil men weer zulk een gebouw opzetten en daarvoor is geld nodig. Er moet gekollekteerd worden, dat soms lang duurt en veel moeite kost, want het nieuwe gebouw mag niet minder goed of groot of mooi zijn, dan het vorige.

Het komt ook voor, dat een gemeente geld wil lenen en daarvoor eigendommen in sekuriteit geven; geen persoon sal geld lenen op een gebouw, tenzij het geassureerd is.

Wat nu? Maak een reserve fonds. Goed; maar hoe? Moet er een reserve fonds wezen voor elke gemeente of voor de gehele kerk? en hoe groot moet dat fonds zijn en hoe moet het geld bij elkaar gebracht worden?

Een kerk kost toch minstens £2000 en als het een mooie grote kerk is, zoals in de grotere gemeenten £8000 tot £10,000. Het reserve fondsvoor een enkele gemeente moet dus zo groot zijn als de kosten van een nieuwe kerk. Wil men een fonds hebben voor de gehele kerk. dan moet daarin toch minstens zoveel geld zijn, dat men twee of drie kerken tegelijk kan bouwen.

Nu is mijn ondervinding van alle gemeenten onzer kerk, dat er gewoonlik niet genoeg geld inkamt om iets anders te betalen, dan de noodzakelikste uitgaven voor predikantssalaris, Er is geen geld om aan de algemene fondsen der kerk te betalen, wat de gemeenten verschuldigd zijn, er is geen geld voor nodige reparaties aan de kerk, en wat er noodzakelik moet zijn, wordt met de grootste moeite bij elkaar gebracht. Waar krijgt men nu zoveel geld voor een reserve fonds vandaan?

Maar het geld dat thans voor assurantie betaald wordt kan verzameld worden voor een reserve fonds, zo zegt men. Zeker, maar er wordt thans ongeveer £2 (twee pond sterling)per jaar betaald voor assurantie, zodat men duizend jaar zou moeten wachten voordat het reserve fonds groot genoeg was om daaruit een kerk te bouwen.

Maar men heeft medelijden met elkander en wil helpen. Waarom dan die hulp beperkt tot een klein getal mensen, en niet met zovelen als mogelik samenwerken?

Want hoe meer mensen helpen, des te lichter wordt het voor iedereen.

En nu is assurantie niets anders dan het helpen van elkander, alleen helpt men vooruit, voordat een huis verbrand is, zodat als er een ramp gebeurt, het geld dadelik daar is en men kan beginnen weer op te bouwen, in plaats van te wachten tot het huis verbrand is en men langen tijd moet kollekteren, voordat er weer een begin kan gemaakt worden.

Prakties is een reserve fonds onuitvoerbaar als het beperkt moet worden tot een gemeente of een kerk alleen en een assurantie maatschappij is niets anders dan een reserve fonds in het groot, waarin geen spekulatie is met Gods huis, doch een voorzorgsmaatregel, die volkomen geoorloofd is.

L. E. B.

KORRESPONDENTIE.

De Redakteur is niet aansprakelik voor de in ingezonden stukken uitgesproken gevoelens.

Erasmus, 29 April 1915.

Geachte Redakteur,

In uw, of liever ons Kerkblad van 15 April l.l., lees ik een korrespondentie van A. H. V., waar ik graag een paar opmerkingen over wil maken.

1. ,,Ons ou gewoonte van ons voor-ouders, is van goeie dag ou neef, hoe gaat dit ,is vervange deur een norse, woedende blik.''

Mijn vriend wat denkt u beter in deze tijd om iemand van je af te houden, door een norse blik of om met hem goeie dag ou neef te spelen, je opinie of gevoel vrij uit te spreken als onze voor-ouders altijd deden en dan morgen of zo...... in de tronk te zitten. Liefde snoert niet de mond van de geliefde.

2. ,,Die toestand van ons kerk word al te treurig. Ons hoor net heeldag praat van afsnij, en skeuring. Ik bid u, meng tog om Gods naam nie die Politiek met onse Geestelikheid, met Gods Heilig werk.''

Vele mensen hoor ik zeggen Politiek en Godsdienst moet men als twee levens leven. Dus twee Heren dienen! Mijn Bijbel leert mij om alles wat je doet tot Gods eer te doen. Ergert je linkerhand

je, houwt hem af. Ik geloof *nu* nog niet aan scheuring in onze kerk. Als wij maar minder redeneren en meer doen.

En als wij er ook aan denken : Ik was in de gevangenis en gij hebt mij bezocht, ik was naakt en gij hebt mij gekleed, enz. — dan zou er wel weer liefde komen. Graag zou ik A. H. V. ook wat willen zeggen over de splitsing, waarvan hij of zij telkens aanhaalt. Maar dat durf ik weer niet. Hoe kan er nu liefde zijn waar vrees is? Liefde kent geen vrees! Wacht nog wat mijn vriend, tot dat iedereen weer vrijuit kan spreken en alles komt misschien nog weer recht. En denk toch niet : Ik ben Elia alleen in de woestijn, er zijn nog meer dan zeven duizend. Ik geloof dat een valse voorstelling ons groteliks van elkaar gescheurd heeft.

Mijn bede is : hetzij dat wij eten, hetzij dat wij drinken, hetzij dat wij Politiek maken, of in de kerk zitten, wij alles ter ere Gods mogen doen en niet kerkdienst voor God afzonderen en Politiek voor ons!

U bij voorbaat dankende voor opname,

J. J. P.

Brief van een Vriend?

(Buiten verantwoordelikheid van de Redakteur.)

Waarde Redakteur van de "Hervormer"—U zal verwonderd wees over dit schrijven; hier noch alles wel, wij hebben op Vereniging kerk gehad de 23ste Mei. Daar was aannemen ook. Ik was catechiseermeester. Nu moet ik Oom Sarel vragen, hoe dit is dat de kinders zo min weten van onze Kerkgeschiedenis? Ik zie Oom schrijft veel aan neef Willem, waarom schrijft u niet daarover ook? Onze kerk blijft achter want in de scholen wordt niets geleerd dan cijferen (?) dit is al! Oom Sarel ik denk dit is al lang tijd voor ons om te zien naar ons opkomend geslacht. Zij weten van onze Kerkgeschiedenis niets. Ik denk Oom Sarel moet praten of schrijven over deze zaak. Ik zie dat de 31 Oktober is Hervormingsdag; maar Oom ik heb nog nooit gehoord dat e-e-n van ons Predikanten op die dag over de Hervorming gepreekt heeft. Ik verwonder mij dat Oom Sarel niet vraag hoe dat is, want de meerderheid van de gemeenten weten daar niets van ik verlang om een van ons Hervormde Predikanten een preek te horen daarover. Ik denk de Predikanten kunnen bij een van de grote kerkgelegenheden, zoals April of December in de namiddag of in de avond-dienst daarover preken, zodat de gemeente weet hoe de kerk bestaat.

Met groete en heilbede blijf ik uw broeder,

W. OPPERMAN.

VERSLAG

van de Theol. Kweekschool der Ned. Herv. Kerk, lopende over het jaar 1914, eindigende 31 December.

Ontvangsten.

1914.			
Jan. 1. Aan Balans ophanden... ...	£ 17	8	7
Jan. 13. Aan gem. Erasmus	10	1	6
Febr. 3. Aan gem. Heidelberg... ...		10	0
Febr 3. Aan gem. Middelburg... ...		5	0
Febr. 3. Aan gem. Volksrust... ...	1	10	0
Febr. 14. Aan gem. Volksrust... ...	12	11	0
Maart 3. Aan gem. Zwartruggens ...		5	0
Maart 7. Aan gem. Potchefstroom ...	43	16	5
Maart 11. Aan gem. Heidelberg ...	1	0	0
April 3. Aan gem. Wolmaransstad...	2	2	0
April 17. Aan gem. Wolmaransstad...	15	7	3
Mei 8. Aan gem. Krugersdorp ...	17	9	9
Mei 12. Aan gem. Middelburg... ...	2	4	6
Mei 29. Aan gem. Heidelberg... ...		10	0
Mei 30. Aan gem. Rente	76	0	0
Mei 30. Aan terugbetaling vaste Deposta...	1900	0	0
Julie 30. Aan gem. Humpata ...	15	2	6
Aug. 28. Aan gem. Vereniging ...	[illegible]	0	0
Aug. 28. Aan gem. Venterskroon ...	2	0	0
Okt. 10. Aan gem. Heidelberg ...		10	0
Okt. 31. Aan gem. Middelburg ...	1	2	6
	£2124	16	1

Uitgaven.

1914.			
Per Algemene uitgave reis- en verblijf kosten leden Curatorium	£ 27	2	8
,, Kosten Bank	4	2	6
,, S. P. Engelbrecht, student ...	100	5	0
,, P. J. J. Venter, student	64	0	0
,, Assurantie betaald	15	1	9
,, S. J. Strijdom, student	30	2	6
,, 5 Professoren in Holland p. jaar	250	0	0
,, Belegt onder Eerste Verband ...	1000	0	0
,, S. Vermooten, student	40	2	6
	£1530	16	11
,, Per Balans ophanden op 31 December 1914	593	19	2
	£2124	16	1

J. A. MALHERBE,

Kassier Theol. Kweekschool der Ned. Herv. Kerk voor Zuid Afrika.

Potchefstroom, 1 April 1914.

FONDS VOOR HULPBEHOEVENDE STUDENTEN.

Sedert de opgave in het nummer van 15 April is er ingekomen:—

Van de heer A. H. Koomans	1	0	0
Per Ds. v. Belkum van de gemeente Vrede	3	8	6
,, ,, van de gemeente Ermelo	8	13	6
,, Ds. Brandt van de gemeente Lichtenburg	1	16	10
,, Ds. Strijdom van de gemeente Zwartruggens	5	0	0
,, Ds. Strijdom van Ouderling v. Staden		10	0
,, ,, ,, van Mrs. Nortje	1	1	0
Van de heer P. L. Moolman	1	5	0
,, ,, ,, P. J .L. Venter	1	0	0
,, Wed. A. W. H. Nortje	3	0	0
	£30	9	6

Wij zijn hartelik dankbaar voor deze bijdragen waardoor wij voor eerst aan onse verplichtingen tegenover onze studenten kunnen voldoen, maar het is nog niet genoeg voor de noodzakelike uitgaven van het lopende jaar. Er is tot op datum reeds £32.3.6 uitgegeven en binnenkort moeten wij weer zekere betalingen doen. Daarom blijven wij deze zaak aanbevelen bij onze belangstellende gemeenteleden en Kerkeraden.

JAC. v. BELKUM.
L. E. BRANDT.

DOODBERICHT.

Het heeft den Almachtigen God behaagd op de 18de April door de onverbiddelike dood uit ons midden weg te nemen ons beminde dochtertje,

MARIA ELIZABETH CATRINA MARTHA,

in de ouderdom van 4 jaren 3 maanden en 21 dagen na een smartvol lijden van 8 dagen. Bitter is de kelk des Heeren, maar wij zullen ons buigen voor den wil des Heeren daar het al de tweede maal is dat God een lief kindje van ons eist. 7 Jaren geleden werd onze lieve Paul Nicolaas in de ouderdom van 1 jaar en 17 dagen van ons genomen maar wat God doet is welgedaan al is het hard voor vlees en bloed. Maar ach ons dierbaar kleine lelie, hoe vroeg werd zij geplukt in de morgen van haar leven door geen hitte nog gedrukt: door Engelen gedragen naar het Hemels Vaderland is zij in des Konings lusthof. Nu vriendelik geplant bij het sluiten van haar oogjes is haar reine ziel ontvlucht, haar vader en hare moeder drukten nog een kusje op de lipjes koud en kil: toen verlieten zij het vertrek en bogen zich tot Gods wil. Verder wensen wij onze hartelike dank te betuigen aan de vele vrienden en familie voor de bijstand in die zware dagen ook onze dank aan Ds. Akkerman en Oud. Engelbrecht voor de woorden van troost. De diepbedroefde ouders,

G. J. KRUGER,
M. M. C. KRUGER,
(geb. Engelbrecht.)

Witbank,
Dist. Standerton,

DOODBERICHT.

Aan bloedverwanten en vrienden wordt bekend gemaakt, dat het de Almachtige God van Hemel en aarde behaagd heeft, om op de 24 Mei van mijne zijde weg te nemen door de onverbiddelike dood, mijn tedere geliefde echtgenote en der kinderen zorgzame moeder

PETRUS JACOBUS NICOLAAS ESTERHUYSEN

(geb. Botha.)

in de ouderdom van 45 jaren 9 maanden en 24 dagen na een ziekbed van slechts 10 dagen. Mij nalatende 9 kinderen. Hoewel het voor mij zwaar en bitter is zal ik maar met Job zeggen: De Heere heeft gegeven, de Heere heeft genomen, de nam des Heeren zij geloofd.

De bedroefde echtgenoot en kinderen.

J. C. ESTERHUYSEN.

Frischgewaagd,
Bethal, 1 Junie, 1915.

VERSLAG VAN DE ALGEMENE KASSIER OVER MEI 1915.

Ontvangsten.

Saldo		£847 9 1
Alg. Fonds:		
Wetten:		
Gem. Vrede	3 0	
Almanakken:		
F. G. A. Wolmarans ...	1 17 6	
W. v. d. Neut	9 0	
		2 9 6
Weduwfonds:		
Bijdragen:		
Gem. Vrede	13 0	
,, Zwartruggens ...	4 18 3	
,, Volksrust	1 12 10	
,, Humpata	1 16 6	
Ds. C. W. du Toit ...	25 0 0	
Interest:		
C. A. v. d. Plas	6 0 0	
		40 0 7
		£889 19 2

Uitgaven.

Per Weduwfonds:	
Bankkosten	2 3
,, Saldo	£889 16 11
	£889 19 2

L. E. BRANDT,
Voorz. Fin. Commissie.

J. TH. W. ROORDA,
Alg. Kassier.

